

ЕВРАЗИЯ ЭКОНОМИКАЛЫК БИРЛИГИНИН СОТУ

КОНСУЛЬТАТИВДИК КОРУТУНДУ

2019-жылдын 16-октябры

Минск шаары

Евразия экономикалык бирлигинин Сотунун Чоң коллегиясы төмөнкүдөй курамда:

төрагалык кылуучу судья Ж.Н. Баишев,

баяндамачы-судья А.А. Федорцов,

судьялар А.М. Ажибраимова, Э.В. Айриян., Д.Г. Колос,

Т.Н. Нешатаева, В.Х. Сейтимова, Г.А. Скрипкина, А.Э. Туманян, К.Л. Чайка,

соттук отурумдун катчысы Я.В. Будниктин катышуусунда,

иштин материалдарын иликтеп, баяндамачы-судьяны угуп,

Евразия экономикалык бирлигинин Сотунун Статутунун 46, 47, 50, 68, 69, 73 жана 96-пункттарын, Евразия экономикалык бирлигинин Сотунун Регламентинин 72 жана 85-беренелерин жетекчиликке алуу менен,

2014-жылдын 29-майындагы Евразия экономикалык бирлиги жөнүндө келишимдин жоболоруна түшүндүрмө берүү жөнүндө Евразия экономикалык комиссиясынын арызы боюнча ушул Консультативдик корутундуну берет.

I. Арыз ээсинин маселеси

Евразия экономикалык комиссиясы (мындан ары – Комиссия, ЕЭК) 2014-жылдын 29-майындагы Евразия экономикалык бирлиги жөнүндө келишимдин (мындан ары – Келишим) жоболоруна түшүндүрмө берүү жөнүндө арызы менен Евразия экономикалык бирлигинин Сотуна (мындан ары – Сот) кайрылган.

Арызда ЕЭКтин иш практикасында Комиссиянын Коллегиясынын чечиминин күчүнө киришин токтото туруу бөлүгүндө Евразия экономикалык комиссиясы жөнүндө жобонун (Келишимдин № 1 тиркемеси, мындан ары – Жобо) 30-пунктун колдонуу боюнча маселелер ушул пунктка ылайык аталган чечимди жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө сунушу менен Евразия экономикалык бирлигине (мындан ары – Бирлик, ЕАЭБ) мүчө мамлекеттин өкмөт башчысынын кайрылуусу келип түшкөн учурда келип чыгары көрсөтүлгөн.

Арыз ээси Соттон төмөнкүдөй маселе боюнча консультативдик корутунду берүүнү суранат: Келишимдин 3-беренесинин, 16-беренесинин 7-пунктунун жана Жобонун 30-пунктунун ченемдеринин өз ара байланышкан түшүндүрмөсүнөн алып караганда Жобонун 30-пунктунун төртүнчү абзацы менен белгиленген отуз күндүк мөөнөт чегинде Комиссиянын Коллегиясынын чечимин жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү

жөнүндө сунуш менен Евразия өкмөттөр аралык кеңешинин (мындан ары – Өкмөттөр аралык кеңеш) жыйынында тиешелүү маселе каралганга чейин мүчө мамлекеттин өкмөт башчысы мындай чечимдин күчүнө кирүүсүн токтото турууга алып келүүчү кайрылуу укугунун келип чыгышы шексиз болуп саналат же болбосо мындай укук шарттуу мүнөзгө ээ жана анын келип чыгуусу Жобонун 30-пунктунун биринчи, үчүнчү жана төртүнчү абзацтарынын жоболору менен чектелет деп түшүнүү керекпи.

II. Соттун компетенциясы

Комиссиянын арызында коюлган маселени кароо Соттун Чоң коллегиясынын 2019-жылдын 3-июнундагы токтому менен Соттун компетенциясына шайкеш келээри таанылган жана арыз өндүрүшкө кабыл алынган.

Комиссия тарабынан Келишимдин 3 жана 16-беренелеринде, Жобонун 30-пунктунда баяндалган ченемдердин өз ара байланышкан түшүндүрмөсүнө жана аларды туура колдонулушуна карата коюлган маселени түшүндүрүү боюнча Соттун компетенциясы түшүндүрүп берүү жөнүндө арызды кароо жана ушул Консультативдик корутундуну даярдоо процессинде ырасталды.

Комиссиянын арызында баяндалган Келишимдин ченемдери Бирликтин укугуна кирет, аларды түшүндүрүп берүү Евразия экономикалык бирлигинин Сотунун Статутунун (Келишимдин № 2 тиркемеси, мындан ары – Статут) 46-пунктуна ылайык Соттун компетенциясына кирет. Комиссия Сотко түшүндүрмө берүү жөнүндө арыз менен кайрылууга укуктуу органдардын катарына кирет.

III. Соттогу жол-жобо

Ишти кароого даярдоонун алкагында Комиссия тарабынан коюлган маселелерди кыйла толук түшүнүү, ошондой эле Бирликтин укугун туура жана бир түрдүү түшүндүрүү жана колдонуу максатында Сот тарабынан Комиссиянын, мүчө мамлекеттердин юстиция министрликтеринин, илимий жана билим берүү мекемелеринин дарегине суроо-талаптар жөнөтүлгөн.

Интеграциялык укукка тиешелүү коюлган маселелер боюнча Армения Республикасынын, Беларусь Республикасынын, Кыргыз Республикасынын, Россия Федерациясынын юстиция министрликтери, Беларусь Республикасынын Мыйзамдардын жана укуктук изилдөөлөрдүн улуттук борборунун, Казакстан Республикасынын Мыйзамдар жана укуктук маалымат институтунун, Россия Федерациясынын Өкмөтүнө караштуу Мыйзамдар жана салыштырма укук таануу институтунун, Беларусь мамлекеттик университетинин, Аль-Фараби атындагы Казакстан улуттук

университетинин, О.Е. Кутафин атындагы Москва мамлекеттик юридикалык университетинин, ЕврАзЭБдин Парламенттер аралык Ассамблеясына караштуу Университеттин адистери тарабынан пикирлер айтылды. Комиссиянын анализденип жаткан ченемдерди колдонуу тажрыйбасы Сот тарабынан изилденди.

IV. Соттун тыянактары

Статуттун 50-пунктун жетекчиликке алып, Соттун Чоң коллегиясы эл аралык укуктун жалпы таанылган принциптеринин жана ченемдеринин негизиндеги системалуу өз ара байланыштагы Келишимдин жоболоруна, анын ичинде 1969-жылдын 23-майындагы Эл аралык келишимдердин укугу жөнүндө Вена конвенциясынын 31-беренесинин жоболоруна түшүнүк берүүнү ишке ашырат, ал беренедө эл аралык келишимдин терминдерине алардын контекстинде берилген адаттагы мааниге ылайык, ошондой эле келишимдин объектисинин жана максаттарынын өңүтүндө ак ниеттүү түшүндүрмө берилүүгө тийиш экендиги айтылат.

1. Келишимдин 3-беренеси Бирликтин иштөөсүнүн негизги принциптерин аныктайт.

Бирликтин иштөөсүнүн негизги принциптери анын органдарын уюштурууда жана ишинде, анын ичинде Бирликтин органдарынын чечимдерин кабыл алуу жана колдонуу процессинде ишке ашырылат.

ЕАЭБдин бардык катышуучуларынын тең укуктуулугун, алардын ортосунда кызматташтыкты тиешелүү түрдө камсыз кылуу үчүн мүчө мамлекеттин сунушу боюнча Жобонун 30-пунктуна, Келишимдин 12 жана 16-беренелерине ылайык Өкмөттөр аралык кеңештин жана (же) Жогорку Евразия экономикалык кеңешинин (мындан ары – Жогорку кеңеш) деңгээлинде Комиссиянын күчүнө кирген да, кирбеген да чечимин карап чыгуу зарылдыгы келип чыгышы мүмкүн. Белгиленген механизмдер Комиссиянын чечимдерин жокко чыгаруу же өзгөртүү, күчүнө киришин токтото туруу же колдонулушун токтото туруу мүмкүндүгүнө кепилдик берет.

2. Келишимдин 8-беренеси Бирликтин институттук системасын белгилейт, анын курамына аталган берененин 1-пунктуна ылайык Жогорку кеңеш жана Өкмөттөр аралык кеңеш, Комиссия жана Сот кирет. Аталган берененин 2-пунктунда Бирликтин органдары Келишим жана Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер менен берилген ыйгарым укуктардын чегинде иш жүргүзөөрү каралган.

Келишимдин 10 жана 12-беренелерине ылайык Жогорку кеңеш Бирликтин жогорку органы болуп саналат, ал Бирликтин ишинин

принциптүү маселелерин карайт, интеграциялоо стратегиясын, багыттарын жана өнүктүрүү келечегин аныктайт жана Бирликтин максаттарын ишке ашырууга багытталган чечимдерди кабыл алат.

Өкмөттөр аралык кеңеш Келишимдин, Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдердин жана Жогорку кеңештин чечимдеринин ишке ашырылышын жана алардын аткарылышын контролдоону камсыз кылуучу Бирликтин органы болуп саналат, Келишимдин 16-беренесинде аныкталган бир катар башка функцияларды ишке ашырат.

Евразия экономикалык комиссиясы Келишимдин 18-беренесине ылайык Бирликтин туруктуу иштөөчү жөнгө салуучу органы болуп эсептелет. Комиссия Кеңештен жана Коллегиядан турат.

Комиссиянын Кеңеши Бирликтеги интеграциялык процесстерди жалпы жөнгө салууну, ошондой эле Комиссиянын ишине жалпы жетекчилик кылууну ишке ашырат (Жобонун 22-пункту).

Комиссиянын Коллегиясы Жобонун 31-пунктуна ылайык Комиссиянын аткаруучу органы болуп саналат.

Комиссиянын жөнгө салуучу таасири негизинен чечимдерди, тескемелерди жана сунуштамаларды кабыл алуу аркылуу ишке ашырылат.

Жобонун 14-пунктуна ылайык Комиссиянын чечимдери, тескемелери жана сунуштамалары Комиссиянын Кеңеши жана Комиссиянын Коллегиясы тарабынан Келишимде жана Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде белгиленген ыйгарым укуктардын чегинде жана Жогорку Евразия экономикалык кеңешинин 2014-жылдын 23-декабрындагы № 98 чечими менен бекитилген Евразия экономикалык комиссиясынын Иш регламентинде (мындан ары – Регламент) жана Келишимде каралган тартипте кабыл алынат.

Жобонун 11-пунктуна ылайык Комиссиянын Кеңешинин жана Комиссиянын Коллегиясынын иштөө тартиби Регламент менен аныкталат.

Регламенттин 31-пункту Комиссиянын Кеңеши № 1 тиркемеге, ошондой эле Келишимге жана Регламенттин II - VI бөлүмдөрүнүн жоболоруна ылайык анын компетенциясына кирген маселелерди карай тургандыгын белгилейт.

3. Келишимдин 12-беренесинин 2-пунктунун 8-пунктчасына ылайык Жогорку кеңештин ыйгарым укуктарынын бири мүчө мамлекеттердин сунушу боюнча Келишимдин 16-беренесинин 7-пунктунун жоболорун эске алуу менен Өкмөттөр аралык кеңеш же Комиссия тарабынан кабыл алынган чечимдерди жокко чыгарууга же өзгөртүүгө тиешелүү маселелерди кароодо турат.

Келишимдин 16-беренесинин 7-пункту Өкмөттөр аралык кеңештин

ыйгарым укуктарына мүчө мамлекеттердин сунушу боюнча Комиссиянын кабыл алынган чечимдерин жокко чыгарууга же өзгөртүүгө тиешелүү маселелерди карап чыгууну же болбосо макулдашуу жетишилбеген учурда аларды Жогорку кеңештин кароосуна киргизүүнү карайт. Келишимдин ушул эле беренесинин 8-пункту Өкмөттөр аралык кеңешке Комиссиянын Кеңешинин жана Коллегиясынын чечимдеринин колдонулушун токтото туруу жөнүндө чечимдерди кабыл алууга укук берет.

Жобонун 30-пункту жана Регламенттин IV бөлүмү Коллегия тарабынан кабыл алынган Комиссиянын чечимдерин жокко чыгаруу же аларга мүчө мамлекеттердин, Кеңештин мүчөлөрүнүн кайрылууларынын негизинде өзгөртүүлөрдү киргизүү маселелерин жөнгө салат. Жобонун 30-пункту «Комиссиянын Кеңеши» деген II бөлүмдө жайгашкан, ал Комиссиянын Кеңешинин ыйгарым укуктарынын, функцияларынын жана иштөө жол-жоболорунун өңүтүндө аны кароону жана түшүндүрмө берүүнү болжолдойт.

Келишимдин 12, 16-беренелеринин жана Жобонун 30-пунктунун ченемдери ЕАЭБдин органдарынын чечимдерине даттануунун түрдүү формаларын аныктоо менен өз ара корреляцияланат деп Соттун Чоң коллегиясы эсептейт.

Келишимдин 12-беренесинин 2-пунктунун 8-пунктчасы, 16-беренесинин 7-пункту мүчө мамлекетке Жогорку кеңештин жана Өкмөттөр аралык кеңештин кароосуна Комиссиянын чечимин жокко чыгарууга же өзгөртүүгө тиешелүү маселени киргизүү укугун берет.

Мындай сунуштар каралууга жатат жана Жогорку кеңештин жана Өкмөттөр аралык кеңештин жалпы иш эрежелерине ылайык алар боюнча жокко чыгаруу же өзгөртүү жөнүндө чечим кабыл алынышы мүмкүн (Келишимдин 11 жана 15-беренелери, Жогорку Евразия экономикалык кеңешинин 2014-жылдын 21-ноябрындагы №89 жана 2014-жылдын 23-декабрындагы №96 чечимдери).

Соттун Чоң коллегиясы Келишимдин 16-беренесинин 7-пунктунун жоболорун ишке ашыруу Комиссиянын тиешелүү чечимдеринин колдонулушун токтото турууга алып келбейт деп эсептейт. Мындай кесепеттер Өкмөттөр аралык кеңеш Келишимдин 16-беренесинин 8-пунктуна ылайык даттанылуучу чечимдин колдонулушун токтото туруу жөнүндө өзүнчө чечим кабыл алганда гана келип чыгат.

Келишимдин 8-беренесинин 1 жана 2-пункттарына, 12-беренесинин 2-пунктунун 8-пунктчасына, 16-беренесинин 7 жана 8-пункттарына, 18-беренесине түшүндүрмө берүү Бирликтин институттук системасынын алкагындагы Комиссиянын Коллегиясынын чечимдерин Комиссиянын

Кеңеши тарабынан кайрадан карап чыгуунун, ошондой эле аларга Өкмөттөр аралык кеңешке жана Жогорку кеңешке даттануунун ырааттуу жол-жобосун түзүү жөнүндө айтып турат. Келишимдин 8-беренесинин 2-пунктундагы «Бирликтин органдары аларга ушул Келишим жана Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер менен берилген ыйгарым укуктардын чегинде иштейт» деп көрсөтүлүшү Бирликтин органдарына аларга ушул актылар менен берилген ыйгарым укуктардын чегинен чыгууга тыюу салынаарын эле эмес, ошондой эле аталган ыйгарым укуктарды ишке ашыруу Бирликтин максаттары менен макулдашылууга жана Келишимде, Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде каралган жол-жобого олуттуу шайкештикте жүзөгө ашырылууга тийиш экендигин билдирет. Бирликтин укугунун релеванттуу жоболоруна анализ жүргүзүү Комиссиянын Коллегиясынын жана Кеңешинин чечимдерин жокко чыгаруу жана өзгөртүү боюнча Бирликтин жогорку органдарынын ыйгарым укуктарын ишке ашыруунун тартибин жөнгө салуучу ченем катары Жобонун 30-пункту эсептелерин айгинелеп турат.

Жобонун 30-пункту Комиссиянын Коллегиясынын күчүнө кире элек чечимдерине гана даттануунун атайын тартибин белгилейт. Мында Жобонун аталган пункту менен белгиленген, күчүнө кире элек чечимге даттануу жол-жобосу Комиссиянын Коллегиясынын тиешелүү чечиминин күчүнө кирбеши жана токтото турулушу жөнүндө өзүнчө чечим кабыл алууну карабайт.

Жобонун 30-пунктунун алтынчы абзацына сөзмө-сөз түшүндүрмө берүүдө Жобонун 30-пунктунун тартибинде Комиссиянын Коллегиясынын чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү же жокко чыгаруу жөнүндө сунуш ушул чечимдин күчүнө киришин токтото туруу ага байланыштуу болгон өз алдынча юридикалык факт болуп саналат жана ал үчүн өзүнчө чечим кабыл алуунун кереги жок экендигин түшүнүүгө болот.

Соттун Чоң коллегиясы Өкмөттөр аралык жана (же) Жогорку кеңешке кайрылуу тартибинде кайра каралышы мүмкүн болгон актынын өзгөчөлүктөрүнө көңүл бурууну зарыл деп эсептейт.

Келишимдин 12-беренесинин 2-пунктунун 8-пунктчасынан, 16-беренесинин 7-пунктунан жана Жобонун 30-пунктунан Өкмөттөр аралык кеңештин жана Жогорку кеңештин алдына Комиссиянын чечимдерин жокко чыгаруу жөнүндө маселе коюлуп, ал анын колдонулушун токтото турууга негиз болуп саналат дегенди түшүнүүгө болот.

Келишимдин 2-беренесине ылайык чечим – бул Бирликтин органдары тарабынан кабыл алынуучу, ченемдик укуктук мүнөздөгү жоболорду камтыган акт. Жобонун 13-пунктунун негизинде Комиссия өзүнүн ыйгарым укуктарынын чегинде ченемдик укуктук мүнөзгө ээ жана мүчө мамлекеттер

үчүн милдеттүү болгон чечимдерди кабыл алат. Укуктук актынын ченемдик мүнөзү аны бир нече жолу колдонуу мүмкүндүгүндө жана белгисиз бир жактардын чөйрөсүнө жөнгө салуучу таасирдин багытталышында көрсөтүлөт.

4. Жобонун 30-пунктунун биринчи абзацына ылайык мүчө мамлекет же Комиссиянын Кеңешинин мүчөсү Комиссиянын Коллегиясынын чечими жарыяланган датадан тартып 15 календардык күндүн ичинде Комиссиянын Коллегиясына аны жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө сунуш киргизүүгө укуктуу.

Соттун Чоң коллегиясынын пикири боюнча Жобонун 30-пунктунун биринчи абзацында белгиленген мөөнөт бөгөт коюучу болуп саналат. Келишим Жобонун 30-пунктунун биринчи абзацында аныкталган убактылуу алкактардын чегинен сырткары Комиссиянын Коллегиясынын чечимин жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө сунуш киргизүүгө жол бербейт. Андан тышкары, Келишимде ушундай сунуш киргизүү үчүн мөөнөттү токтото туруу же болбосо аны узартуу каралган эмес.

Мында Соттун Чоң коллегиясы Жобонун 30-пунктунун биринчи абзацында көрсөтүлгөн мөөнөт Жобонун 16-пунктунун биринчи абзацында белгиленген 30 күндүк мөөнөттөн кыйла аз экендигине көңүлүн бурат, ага ылайык Келишимде жана Бирликтин алкагында эл аралык келишимдерде башкасы каралбаган учурда Комиссиянын чечимдери алар расмий жарыяланган датадан тартып 30 календардык күн өткөндөн эрте эмес мөөнөттө күчүнө кирет.

Бирликтин укугу күчүнө кирүүнүн жалпы (Жобонун 16-пунктунун биринчи абзацы) жана кыскартылган (Жобонун 16-пунктунун экинчи абзацы) мөөнөтү аркылуу Комиссиянын Коллегиясынын чечимдерин айырмалайт.

Жобонун 16-пунктунун экинчи абзацына ылайык айрым учурларда Комиссиянын чечимдеринин күчүнө киришинин башка мөөнөтү каралышы мүмкүн, бирок бул алар расмий жарыяланган датадан тартып 10 календардык күндөн аз болбойт.

Күчүнө кирүүнүн кыскартылган мөөнөтү Жобонун 18-пунктунда көрсөтүлгөн чечимдерге (жеке жана (же) юридикалык жактардын абалын жакшыртуучу чечимдер) жана өзгөчө учурларда кабыл алынуучу, ыкчам жооп кайтарууну талап кылган чечимдерге карата Комиссия тарабынан белгилениши мүмкүн.

5. Жобонун 30-пунктунун төртүнчү абзацына ылайык Комиссиянын Коллегиясынын чечимин жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө маселени карап чыгуунун жыйынтыгы боюнча Комиссиянын

Кеңеши тарабынан кабыл алынган, күчүнө кирбеген чечим менен макул болбогон учурда же болбосо ушул пункттун үчүнчү абзацында каралган мөөнөт аяктаган, бирок Комиссиянын Кеңешинин чечими расмий жарыяланган датадан тартып 30 календардык күндөн кеч эмес учурда, мүчө мамлекет өкмөт башчысынын колтамгасы менен Комиссияга Өкмөттөр аралык кеңештин жана (же) Жогорку кеңештин кароосуна тиешелүү маселени киргизүү жөнүндө сунушу менен кат жөнөтүшү мүмкүн.

Мүчө мамлекеттин Жобонун 30-пунктунун алкагында Комиссиянын күчүнө кире элек чечимине даттанууга өзүнүн укугун ишке ашыруу бир катар милдеттүү шарттардын сакталышын болжолдойт.

Мүчө мамлекет төмөнкүдөй учурларда гана Өкмөттөр аралык кеңештин жана (же) Жогорку кеңештин кароосуна тиешелүү маселени киргизүү жөнүндө сунушу менен кайрыла алат:

- мамлекет Комиссиянын Коллегиясынын чечимин жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө маселени кароонун жыйынтыгы боюнча Комиссиянын Кеңеши тарабынан кабыл алынган чечимге макул эмес, же болбосо

- Комиссиянын Кеңеши аталган маселени карап чыгуунун жыйынтыгы боюнча Жобонун 30-пунктунун үчүнчү абзацында каралган мөөнөттө – тиешелүү чечим боюнча материалдар келип түшкөндөн кийин 10 календардык күндүн ичинде чечим кабыл албаса.

Жобонун 30-пунктунун төртүнчү абзацына ылайык Өкмөттөр аралык кеңештин жана (же) Жогорку кеңештин кароосуна маселени киргизүү жөнүндө сунушу менен өкмөт башчысынын кайрылуу укугу Комиссиянын Коллегиясынын чечимине карата Комиссиянын Кеңешине даттануунун милдеттүү фактысынын бар болушу менен шартталгандыгына Соттун Чоң коллегиясы көңүл бурат. Ошону менен ушундай кайрылуу Комиссиянын талаш жараткан чечими жарыяланган датадан тартып 15 күндүк мөөнөт менен чектелген.

Жобонун 30-пунктунун төртүнчү абзацына түздөн-түз түшүндүрмө берүү Комиссиянын Коллегиясына тиешелүү арыз менен мүчө мамлекеттин же Кеңештин мүчөсүнүн алдын ала кайрылуусуз Өкмөттөр аралык кеңештин жана (же) Жогорку кеңештин кароосуна тиешелүү маселени киргизүү жөнүндө сунуш менен өкмөт башчысынын кайрылуу мүмкүндүгүн билдирет.

Жобонун 30-пунктунун төртүнчү абзацынын ченемдери ушул пункттун буга чейинки абзацтарын сактоо менен байланышта болбостон ишке ашырылышы мүмкүн эмес.

Мында Жобонун 30-пунктунун биринчи абзацында белгиленген эрежелерди сактоо, башкача айтканда ыйгарым укуктуу субъект тарабынан

Комиссиянын Коллегиясынын чечимин жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө сунушту белгиленген мөөнөттө киргизүү ушул пункттун төртүнчү абзацын кошо алганда, Жобонун 30-пунктунда каралган бүтүндөй механизмди колдонуунун алгачкы шарты болуп саналат.

6. Комиссиянын Коллегиясынын чечимин алдын ала талашпастан өкмөт башчысы төмөнкүдөй эки категориядагы чечимге карата Жобонун 30-пунктунун бешинчи абзацына ылайык аны жокко чыгаруу же өзгөртүү жөнүндө арызы менен кайрыла алат:

- жеке жана (же) юридикалык жактардын абалын жакшыртуучу чечимдер,

- өзгөчө учурларда кабыл алынуучу, ыкчам жооп кайтарууну талап кылган чечимдер.

Ушул категориядагы чечимдер боюнча мүчө мамлекеттин өкмөт башчысы алар күчүнө кирген датага чейин ар кандай стадияда Өкмөттөр аралык кеңештин жана (же) Жогорку кеңештин кароосуна маселени киргизүү жөнүндө сунушу менен Комиссияга кайрылууга укуктуу.

Ушул категориядагы чечимдер боюнча Жобонун 30-пунктунун биринчи-төртүнчү абзацтарынын талаптарынын милдеттүү түрдө сакталышы каралган эмес.

7. Алтынчы абзацтын ченемдери да Жобонун 30-пунктунун биринчи-бешинчи абзацтарында айтылгандар менен түздөн-түз өз ара байланышта турат, анда ушул пунктка ылайык жокко чыгаруу же өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө сунуш берилген Комиссиянын Коллегиясынын чечими күчүнө кирбейт жана маселени Өкмөттөр аралык кеңештин жана (же) Жогорку кеңештин кароосу жана ушундай карап чыгуунун жыйынтыгы боюнча тиешелүү чечим кабыл алуусу үчүн зарыл болгон мөөнөткө токтотула турат деп айтылган.

Жобонун 30-пунктунун алтынчы абзацынан Комиссиянын Коллегиясынын чечиминин күчүнө кирбеши жана токтоту туруу үчүн негиз болуп ушундай чечимге карата «ушул пунктка ылайык жокко чыгаруу же өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» сунуш киргизүү саналат, ал ушул Консультативдик корутундунун 5-пунктунда белгиленген тартиптин сакталышын карайт дегенди түшүнүүгө болот (мүчө мамлекеттин же Комиссиянын Кеңешинин мүчөсүнүн 15 календардык күндүн ичинде Комиссиянын Коллегиясынын чечимин жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө сунуштун биринчи жолу киргизилиши, Комиссиянын Кеңешинин материалдарды карап чыгуусу, Комиссиянын Кеңешинин чечимине макул болбогон же болбосо Комиссиянын Кеңешинин чечими кабыл алынбаган учурда катка өкмөт башчысынын колун койдуруу менен

жөнөтүү).

Соттун Чоң коллегиясы Жобонун 30-пункту төмөнкүдөй учурларда Өкмөттөр аралык кеңештин жана (же) Жогорку кеңештин кароосуна Комиссиянын Коллегиясынын чечимин жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө маселени киргизүү сунушу менен Комиссияга өкмөт башчысынын колтамгасы коюлган кат менен мүчө мамлекеттин кайрылуусунун негизинде Комиссиянын Коллегиясынын чечиминин күчүнө кирбешин же токтотула турушун карайт деп эсептейт:

1 - Комиссиянын Коллегиясынын чечими жарыяланган датадан тартып 15 календардык күндүн ичинде Комиссиянын Коллегиясына аны жокко чыгаруу же өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө сунуш киргизилгенден кийин:

а) Комиссиянын Коллегиясынын чечимин жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө маселени карап чыгуунун жыйынтыгы боюнча Комиссиянын Кеңеши тарабынан кабыл алынган чечимге мүчө мамлекет макул эмес, же болбосо

б) Комиссиянын Кеңеши 10 календардык күндүн ичинде тиешелүү чечим кабыл алган жок (Комиссиянын Коллегиясынын чечимин жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө маселени караган жок);

2 - сунуш Жобонун 16-пунктунун экинчи абзацында көрсөтүлгөн Комиссиянын чечимине таандык.

Башка учурларда Жобонун 30-пунктунун алкагында Комиссиянын Коллегиясынын чечимин жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө маселени Өкмөттөр аралык кеңештин жана (же) Жогорку кеңештин кароосуна киргизүү тууралуу сунушу менен мүчө мамлекеттин өкмөт башчысынын кайрылуусу Комиссиянын Коллегиясынын чечиминин күчүнө кирбешине жана токтотула турушуна алып келбейт.

Жогоруда баяндалгандардын негизинде Соттун Чоң коллегиясы төмөнкүдөй тыянакка келди:

Жобонун 30-пунктунун төртүнчү абзацында белгиленген 30 күндүк мөөнөттүн чегинде Комиссиянын Коллегиясынын чечимин жокко чыгаруу же ага өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө сунушу менен мүчө мамлекеттин өкмөт башчысынын кайрылууга укугу, Өкмөттөр аралык кеңештин жыйналышында тиешелүү маселе каралганга чейин ушундай чечимдин күчүнө киришин токтото туруучу ушул укук Жобонун 30-пунктунун биринчи-үчүнчү абзацтарында каралган тартипте Комиссияга кайрылган шартта келип чыгат.

V. Корутунду жоболор

Ушул Консультативдик корутундунун көчүрмөсү арыз ээсине жөнөтүлсүн.

Консультативдик корутунду Соттун расмий интернет-сайтына жайгаштырылсын.

Төрагалык кылуучу
Судьялар

Ж.Н. Баишев
А.М. Ажибраимова
Э.В. Айриян
Д.Г. Колос
Т.Н. Нешатаева
В.Х. Сейтимова
Г.А. Скрипкина
А.Э. Туманян
А.А. Федорцов
К.Л. Чайка